

CONJUNCTUUR Behalve Duitsland ziet ook Italië economische activiteit sterk dalen

Eurozone kampt voor het eerst met recessie

■ (Tijd) - De eurozone bevindt zich sinds gisteren officieel in een recessie. Het is de eerste keer sinds de invoering van de euro dat de economische activiteit twee kwartalen op rij daalt. De recessie is vooral te wijten aan Duitsland en Italië. Maar economen waarschuwen dat ook de andere eurolanden afsterven op een recessie, omdat het ergste van de economische crisis nog moet komen.

De economische activiteit in de eurozone daalde in het derde kwartaal met 0,2 procent, blijkt uit cijfers van Eurostat, het statistisch bureau van de Europese Unie. Ook in het tweede kwartaal was de economie met 0,2 procent gekrompen. Duitsland en Italië, de grootste en derde grootste lidstaten, onderlijnen de groei van de hele muntunie. Frankrijk, de tweede economie, publiceerde beter dan verwachtte groei cijfers en ontspannt daardoor aan een recessie.

Economische groei in procent

	2de kwartaal	3de kwartaal
Eurozone	-0,2	-0,2
Duitsland	-0,4	-0,5
Frankrijk	-0,3	0,1
Italië	-0,4	-0,5
Spanje	0,1	-0,2
Nederland	0,0	0,0
België	-0,3	0,1

Recessies die werden voorafgegaan door een bankencrisis hebben de neiging zwaarder te zijn en langer te duren', zegt IVO-econoom Martin van Vliet.

Gilles Moes, econoom van Bank of America, zit op dezelfde golf. 'Jammer genoeg is dit maar het begin. De bbp-cijfers van het derde kwartaal weerspiegelen nog niet volledig de impact van de kredietcrisis. We kunnen negatieve groei cijfers verwachten tot het derde kwartaal van 2009'.

De recessie en de terugval van de inflatie vergroten de druk op de Europese Centrale Bank (ECB) om de rente verder te verlagen. De inflatie in de eurozone daalde in oktober tot 3,2 procent, tegenover 3,6 procent in september. Het is al de derde maand op rij dat de inflatie

Gilles Moes, Bank of America

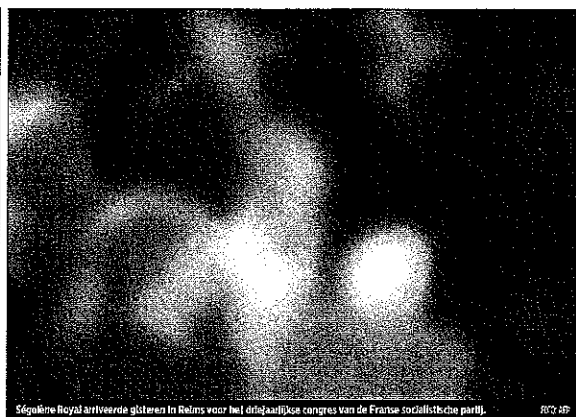
Jammer genoeg is dit maar het begin. De cijfers van het derde kwartaal weerspiegelen nog niet volledig de impact van de kredietcrisis.

vertraagt. Veel economen verwachten dat de inflatie nog zal dalen en voorspellen dat de ECB geleidelijk haar basisrente zal verlagen tot zovast 2 procent. De ECB-rente daalde sinds begin oktober al van 4,25 tot 3,25 procent.

OOST-EUROPA

Eurostat publiceerde ook groei cijfers voor EU-lidstaten van buiten de eurozone. De Baltische staten Estland en Letland worstelen met een zware recessie, want de economische activiteit daalde er de jongste twaalf maanden met respectievelijk 3,3 en 4,3 procent. Beide landen worden zeer zwaar getroffen door de kredietcrisis, omdat ze met hun enorme tekorten op de lopende rekening erg afhankelijk zijn van buitenlandse kapitaal. Litouwen houdt relatief het stand.

In Centraal-Europa lijkt Hongarije op weg naar een recessie met een lichte daling van de economische activiteit in het derde kwartaal. Hongarije boekt grote tekorten op de lopende rekening en de begroting en moet ontlasten een beroep doen op financiële hulp van internationale instellingen. In Tsjechoe en Slowakije blijft de economie sterk groeien.

Ségolène Royal arriveerde gisteren in Reims voor het driejaarlijkse congres van de Franse socialistische partij.

FRANKRIJK Socialisten zoeken strategie om Sarkozy te counteren

PS op zoek naar zichzelf

■ (Tijd) - De Franse socialistische partij probeert zichzelf dit weekend tijdens een congres een nieuw kleedje aan te maken. Tegen zondagavond hoopt de PS een strategie te vinden om president Nicolas Sarkozy de volgende vier jaar het vuur aan de schenen te leggen. Het is nog maar de vraag of de partij daarin zal slagen. Aan de vooravond van het congres was verdeeldheid troef aan de top.

De Franse socialistische partij blaast dit weekend verzamelen in Reims voor haar driejaarlijkse congres. De bijeenkomst vindt plaats op een moment dat de economische en financiële crisis wereldwijd in alle hevigheid woedt. Voor een linkse oppositiepartij zou zo'n congres in principe dus niet op een beter ogenblik kunnen vallen.

Typisch linkse thema's zijn weer populairder dan ooit. Denken we maar aan de pleidooien voor meer regulering, sociale rechtvaardigheid en universalisme of de strijd voor het behoud van de koopkracht en de werkgelegenheid.

Maar de PS vist de voorbije maanden nauwelijks te profiteren van de economische en financiële crisis. Deels omdat de rechtse UMP van president Nicolas Sarkozy haar het gras voor de voeten wegmaakte door voor traditioneel sociaaldemocratische antwoorden op de crisis te kiezen. Deels omdat de PS na drie opeenvolgende nederlagen bij presidentsverkiezingen uitgeteld in de rouwen hangt. Het ontheeft de partij aan een leider en een doctrine.

ONGUNSTIG Dat project en die leider hopen de socialisten de volgende dagen te vinden. Maar het congres begint onder een ongunstig gesterned. De kopstukken van de partij gunnen elkaar het licht in de ogen niet.

Tot 6 november leek de situatie min of meer duidelijk. De burgemeester van Parijs, Bertrand Delanoë, leek op weg naar het leiderschap van de PS. Tot de partijbasis moest stemmen over de partijkeuzes. Toen bleek het project van Delanoë pas als tweede uit de bus te komen. Hij moest ex-presidentkandidate Ségolène Royal laten voorgaan. Maar voorstel om een meer centralistische keers te gaan varen, getint met linkse accenten, kreeg de steun van niet geen 30 procent van de partijleden.

De voorbije dagen probeerde Royal voldoende steun te werven voor haar project. Ze deed zelfs toevelingen aan haar belangrijkste concurrenten: Delanoë, Martine Aubry en Benoît Hamon. Die hielden voorlopig het been stijf en sloeten gisteren een front tegen Royal zels niet uit.

Tervil dit weekend voor de camera's debatten gevoerd worden over de hervorming van de verzorgingsstaat, belastingen en energie, zal in de coulissen gezocht worden naar een compromis tussen de strekkingen in de partij. De nacht van zaterdag op zondag - de zogenaamde nacht van de lange messen - wordt cruciaal.

VOORZITTER

Tegen zondagmorgen moet ook duidelijk worden wie Françoise Hollande wil opvolgen als partijvoorzitter. De leden kiezen dit voorzitter op 20 november. Royal stelde zich gisterenavond officel kandidaat. Zij hoopt vooral ook in 2013 een tweede goot te kunnen doen naar het presidentschap.

Dan zou ze ongetwijfeld weer met Sarkozy in het strijdperk moeten treden. De president wist de voorbije weken optimaal te profiteren van de financiële crisis. De Franzen beoordelen zijn aanpak van de crisis positief en stuwelen zijn populariteit onthoo. LD

INKOMENSVERDELING

Sterke vakbonden zijn enkel zegen voor laaggeschoolden

(Tijd) - Voor laaggeschoolde werknemers is een sterk systeem van collectief overleg een zegen. Maar hooggeschoolden leveren er fors door in. Dat besluit de Leuvense professor Maarten Goos uit een vergelijkende studie voor 14 OESO-landen. Hij vroeg zich af wie de winnaars en verliezers zijn van het collectief overleg. In de economische literatuur wordt vaak de technologische evolutie als hoofdoorzaak gegeven voor de groeiende inkomensongelijkheid in nogal wat westerse landen. Die leidt tot meer vraag naar hoger geschoolden en dus tot meer ongelijkheid, is de redenering. Maar volgens Goos hebben ook institutionele factoren een grote invloed. Collectief overleg, zoals dat in België bestaat, dringt de ongelijkheid fors terug.

Belgische bedrijven in lagelonensectoren is er dus wel degelijk een loonkostenhandicap.

HOOGGESCHOOLDEN Daar staat tegenover dat ons overlegmodel helpt de kosten voor hooggeschoolden fors te drukken. De loonkosten voor die groep liggen hier 3,7 procent lager dan in Nederland, 9,6 procent lager dan in Duitsland, 27,4 procent lager dan in het VK en zelfs 33,7 procent lager dan in de VS.

Eens van de manieren waarop vakbonden erin slagen inkomensongelijkheid terug te dringen is de

invoering van een gewaarborgd minimumloon. Critici zeggen vaak dat laaggeschoolden daardoor uit de markt geprijsd worden. Maar volgens het onderzoek zijn er geen aanwijzingen dat hogere minimumlonen automatisch tot meer werkloosheid leiden. Het feit dat ze in Nederland helpen de ongelijkheid te verminderen, bewijst het tegendeel. Want als de begunstigten massaal in de werkloosheid zouden belanden, zou dat de ongelijkheid doen toenemen.

IB De resultaten van de studie werden gepubliceerd in de reeks 'Leuvense economische stampakten'.

Maar de PS vist de voorbije maanden nauwelijks te profiteren van de economische en financiële crisis. Deels omdat de rechtse UMP van president Nicolas Sarkozy haar het gras voor de voeten wegmaakte door voor traditioneel sociaaldemocratische antwoorden op de crisis te kiezen. Deels omdat de PS na drie opeenvolgende nederlagen bij presidentsverkiezingen uitgeteld in de rouwen hangt. Het ontheeft de partij aan een leider en een doctrine.

ONGUNSTIG Dat project en die leider hopen de socialisten de volgende dagen te vinden. Maar het congres begint onder een ongunstig gesterned. De kopstukken van de partij gunnen elkaar het licht in de ogen niet.

Tot 6 november leek de situatie min of meer duidelijk. De burgemeester van Parijs, Bertrand Delanoë, leek op weg naar het leiderschap van de PS. Tot de partijbasis moest stemmen over de partijkeuzes. Toen bleek het project van Delanoë pas als tweede uit de bus te komen. Hij moest ex-presidentkandidate Ségolène Royal laten voorgaan. Maar voorstel om een meer centralistische keers te gaan varen, getint met linkse accenten, kreeg de steun van niet geen 30 procent van de partijleden.

De voorbije dagen probeerde Royal voldoende steun te werven voor haar project. Ze deed zelfs toevelingen aan haar belangrijkste concurrenten: Delanoë, Martine Aubry en Benoît Hamon. Die hielden voorlopig het been stijf en sloeten gisteren een front tegen Royal zels niet uit.

Tervil dit weekend voor de camera's debatten gevoerd worden over de hervorming van de verzorgingsstaat, belastingen en energie, zal in de coulissen gezocht worden naar een compromis tussen de strekkingen in de partij. De nacht van zaterdag op zondag - de zogenaamde nacht van de lange messen - wordt cruciaal.

Tegen zondagmorgen moet ook duidelijk worden wie Françoise Hollande wil opvolgen als partijvoorzitter. De leden kiezen dit voorzitter op 20 november. Royal stelde zich gisterenavond officel kandidaat. Zij hoopt vooral ook in 2013 een tweede goot te kunnen doen naar het presidentschap.

Dan zou ze ongetwijfeld weer met Sarkozy in het strijdperk moeten treden. De president wist de voorbije weken optimaal te profiteren van de financiële crisis. De Franzen beoordelen zijn aanpak van de crisis positief en stuwelen zijn populariteit onthoo. LD

WIN EEN VAN DE 10 WIJNCHEQUES TER WAARDE VAN 250,- EURO

WILT U GRAAG UW WIJNKELDER AANVULLEN?

Lees dan de Sabato wijngids, doe mee met de wijnquiz en maak kans op één van de 10 WIJNCHEQUES TER WAARDE VAN 250,- EURO

1 Hoeveel stalen heeft onze wijnexpert Frank Van der Auwera ontvangen om uiteindelijk een selectie van 100 topwijnen en champagnes te maken?

- A. 500
- B. 700
- C. 900

2 Uit welke druivenras is de champagne Mailly Grand Cru "Blanc de Noirs" exclusief gemaakt?

- A. Pinot Noir
- B. Cabernet Franc
- C. Chardonnay

3 Welke druivenrassen zijn, te midden van alle in de gids besproken witte wijnen, de 2 dominante variëteiten?

- A. Chardonnay et Sauvignon Blanc
- B. Sémillon en Chardonnay
- C. Chardonnay en Chenin Blanc

4 De meeste rode wijnen die in de Sabato wijngids besproken worden komen uit Frankrijk. Welk land volgt echter op de 2e plaats?

- A. Italië
- B. Spanje
- C. Australië

Schiftingsvraag

Hoeveel personen zullen tot aan sluitingsdatum aan deze wedstrijd meedoen?

Uw gegevens komen terecht in het bestand van MediaIn en u op de hoogte te houden van de activiteiten van MediaIn en Wij kunnen uw gegevens ook doorgeven aan derden. Wilt u dat niet? Laat het ons dan schriftelijk weten. U hebt recht op toegang en verbetering van deze gegevens.

In samenwerking met

Tel mee. DE TIJD

www.tijd.be

HOE KUNT U EEN VAN DEZE CHEQUES IN DE WACHT SLEPEN?

Geef voor donderdag 27 november middernacht het antwoord op de onderstaande vragen via onze website www.tijd.be/wijnwedstrijd